

Θεατρικά Στιγμιότυπα

Τὸ Θέατρό μας, κοντὰ πηνήντα χρόνια—εἶνε ὑποταγμένο στοὺ νατουραλισμό, στὴν αἴσθησι ἐκεῖνη δηλ. τοῦ γαλλικοῦ βουλεβάρτου, ποὺ τὴν ἐγκαινίασε συστηματικὰ ὁ Χρηστομάνος τότε ἦτανε πρόδρο, τώρα εἶνε ρουτίνα, μιά τεχνικὴ ἀχρήστη γιὰ νὰ μᾶς φανερωθεῖ με' αὐτὴν ἀπάνω στὴ Σκηνὴ ἢ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου με' τίς λεπτές τίς ἀποχρώσεις τῆς, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ πλαστοῦν κάτω ἀπὸ τὰ δεσμά τῆς φωτογραφικῆς «φυσικότητος»· γιὰ τὴν ἀπαραίτητη ἀνανέωσι δουλέψανε κάμποσοι καὶ σὲ μᾶς (Ἐλευθέρα Σκηνή, μερικὲς παραστάσεις τοῦ Ἐθνικοῦ, λίγες ἐμφανίσεις τῆς Σχολῆς τοῦ κ. Καραντινοῦ, τὸ Θέατρο Τέχνης)· ὁμως, τίς περισσότερες φορές, ἦτανε γιὰ μᾶς προσπάθεια πρὸς τὸ καινούργιο σκηνικὴ, σκηνογραφικὴ καὶ σκηνοθετικὴ με' κείμενα παλαιότερα. Γιὰ πρώτη μας φορὰ εἶδαμε κι' ἓνα δραματικὸ ἔργο ἀντίθετο ἐντελῶς με' τὴν παράδοσι, τὸ «Ἡ μικρὴ μας πόλη», τοῦ νέου μας γνώριμου τοῦ Θ. Οὐάιλντερ, τοῦ ἀμερικανοῦ.

Δὲν εἶνε ἀπὸ τὰ «δυνατὰ» δράματα οὔτε θέλει με' «λογικὴ» νὰ μᾶς ἀποδείξει κάτι τι κακὸ τῆς ζωῆς, οὔτε ἀγωνίζεται νὰ σατυρίσει τίποτε· ὁ συγγραφέας δὲν ἔχει μέσα στὴν καρδιά του μῖσος, δίκαιο ἢ ἀδικο· πιστεύει πῶς οἱ ἀνθρώποι καὶ ἡ ζωὴ τους εἶνε ἀπλὴ, θλιβερὴ, μικρὴ, μέσα στοὺ ἀπειρο καὶ ἀξία γιὰ κάθε συμπάθεια καὶ συμπόνια. Παίρνει με' διάκρισι μιά μικρὴ πόλη καὶ μᾶς δείχνει με' λεπτότατη εὐγένεια καὶ ἀνθρωπιὰ

Ἡ ΜΙΚΡΗ ΜΑΣ ΠΟΛΗ

τὴν ἱστορία τῶν κατοίκων τῆς, ποὺ οἱ χαρούμενες μέρες τοῦ βίου τους δὲν εἶνε περισσότερες ἀπὸ μιά

Στὴν ἀρχὴ τὸ ἔργο φαίνεται περιέργο, ἐπειδὴ δὲν ἔχει οὔτε σκηνογραφίαι συνηθισμένες οὔτε τὰ πρόσωπά του μεταχειρίζονται τὰ λεπτομερειακὰ σκευὴ τοῦ φροντιστηρίου· κάνουν ὑποτυπώδεις κινήσεις καὶ προχωροῦν· ἡ αἴσθησι τοῦ τοῦ χώρου δὲν ἔχει καμμιά σχέση με' τὴν «ἀλήθοφάνεια» τῆ γνώστῆς μας, ἀφοῦ τὸ κυριώτερο μέρος τῆς μικρῆς πόλης βρίσκειται ἀπάνω στὴ Σκηνή· ἀδιαφορεῖ ἐπίσης καὶ γιὰ τὴν κοινὴν αἴσθησι τοῦ χρόνου καὶ δὲν ὑπάρχει μετριοφρονέστερο ἔργο· ὅλα ὅμως αὐτὰ δὲν τ' ἀποφεύγει γιὰ νὰ κάνει τὸν τάχατε, τοῦ τὰ ὑπαγορεύει ὁ ἀγῶνας ποὺ ἔχει νὰ κάνει ἐναντίον τῆς θεατρικῆς ρουτίνας τοῦ τόπου του, ἀγῶνας ποὺ τὸν φέρνει στοὺ εὐτυχισμένο ἀποτέλεσμα νὰ ολοκληρώσει θαυμαστὰ τὴ συγκίνησὴ του καὶ νὰ τὴν μεταδώσει καὶ σὲ μᾶς, τοὺς διεφθαρμένους ἀπὸ τὴ ρουτίνα, ποὺ δὲν εἴμαστε, στοὺ τέλος, φανατισμένοι συνοδοιπόροι τῆς ἀντίληψῆς του· αὐτὸ ἀποδείχνει τὴν ἀξία του, τὴν ἀλήθεια τῆς εὐγενικότατης καρδιάς του καὶ τὴν ὑπεροχὴ τῆς πολιτισμένης τῆς πατρίδας του· τέτοις ἔργο δὲ θὰ μπορούσε νὰ γραφεῖ οὔτε στὴ Γερμανία, οὔτε στὴ Ἰταλία.

Ὁ θάσος τῆς κ. Κατερίνας ἐργάστηκε με' φιλοτιμία καὶ με' ἀγάπη θερμὴ πρὸς τὸ ἔργο·

κατάφερε πολλὰς φορές, νὰ παίξει σύμφωνα με' τοὺς ἔσωτερικὰ δικαιομένους μοντερνισμοῦς του, σχεδὸν πάντα βρισκότανε στὸν τόνο τὸν ταιριαστό· οἱ ἔκτακτοι ἡθοποιοὶ του, καθὼς καὶ οἱ ταχτικοὶ καὶ δυό νεαροὶ, σχεδὸν πρωτοφανέρωτοι, ὅλοι μαζί (τονίζω τὸ «μαζί») ὄδηγήσανε τὴν παράστασι στὸ πρεπούμενο ὕψος τῆς· λυπούμαι ποὺ δὲ θ' ἀναφέρω τὰ ὀνόματά τους· θὰ ἔπρεπε ν' ἀναλύσω τοὺ καθενὸς τὴν ἐργασία καὶ τοῦτο δὲ μοῦ τὸ ἐπιτρέπει ὁ χώρος· «στιγμιότυπο» γράφω ἄλλως τε.

Τὴν κ. Κατερίνα πιὸ πολὺ ἀπὸ τὸ ἀριστοτεχνικὸ τὸ παίξιμό τῆς εἶνε ἀπαραίτητο νὰ τὴν εὐγνωμονοῦμε γιὰ τὴν τολμηρὴ ἐκλογὴ τοῦ ἔργου· ἔτσι βοηθεῖ τὸν πολιτισμὸς μας ν' ἀνέβῃ· αὐτὸ ἔκανε καὶ ἡ Μαρίκα καὶ ἡ Κυβέλη. Ἐχὼ πολλὴ αἰσιοδοξία λοιπὸν γιὰ τὴν ἀναγέννησι τοῦ θεάτρου μας· μοῦ τὴν χαρίζει ἡ γεμάτη ἐπιτυχία προσπάθεια νὰ παιχθεῖ τέλεια ἓνα ἔργο ξένο πρὸς τὴν καλλιτεχνικὴ ἀγωγή του. Οἱ Ἕλληνες εἶνε προορισμένοι, πές, γιὰ τὰ ξαφνικὰ θαύματα. Τὸ πασίγνωστο ρητὸ τοῦ Τρικούπη φωτίζει τὸ νοῦ μου ἀδιάκοπα. Κι' ἂν σταθοῦν καὶ οἱ συγγραφεῖς μας στοὺ ὕψος τῶν καλλιτεχνῶν τοῦ θιάσου τοῦ «Κεντρικοῦ», ἡ αἰσιοδοξία γίνεται βεβαιότητα.

ΓΙΑΝ. ΣΙΔΕΡΗΣ

Υ.Γ. Ἐγνωσται, πῶς, ἡ μεταφράσι καὶ ὁ σκηνογράφος εἶνε κι' ἐκεῖνοι συντελεστὲς ἰσάξιοι καθὼς καὶ ὁ ἠλεκτρολόγος, ἂν μάλιστα μαρκάρει καλύτερα τὴν χρῆσι τοῦ ἐξωτερικοῦ προβολέα του.

Γ. Σ.